

EVROPSKÁ KOMISE
PROTI RASISMU A NESNÁŠENLIVOSTI

VŠEOBECNÉ POLITICKÉ **DOPORUČENÍ**
ECRI Č. 3

POTÍRÁNÍ RASISMU A NESNÁŠENLIVOSTI
SMĚŘUJÍCÍ VŮČI ROMŮM

PŘIJATO 6 BŘEZEN 1998

Strasburk, 1998

Pro další informace o ECRI a jejích aktivitách laskavě kontaktujte:

Secretariat of the European Commission against Racism and Intolerance
Council of Europe
F-67075 Strasbourg cedex
Tel: +33(0)3 88 41 29 64 - Fax:+33(0)3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Website: www.coe.int/ecri

Evropská komise proti rasismu a intoleranci

odvolávajíc se na Deklaraci přijatou nejvyššími představiteli států a vlád členských zemí Rady Evropy na jejich prvním summitu konaném ve Vídni ve dnech 8. - 9. října 1993;

odvolávajíc se na Plán činnosti pro potírání rasismu, xenofobie, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti, který byl přijat jako součást této Deklarace a který vyzval Výbor ministrů, aby ustavil Evropskou komisi proti rasismu a intoleranci, která by byla mimo jiné oprávněna k formulaci všeobecných politických doporučení pro členské státy Rady Evropy;

odvolávajíc se taktéž na Závěrečnou deklaraci a Plán činnosti přijaté na druhém summitu nejvyšších představitelů států a vlád členských zemí Rady Evropy, konaném ve Štrasburku ve dnech 10. - 11. října 1998;

zdůrazňujíc, že tato Závěrečná deklarace potvrzuje, že cílem členských států Rady Evropy je budování svobodnější, tolerantnější a spravedlivé evropské společnosti, a zároveň vyzývá k intenzifikaci boje proti rasismu, xenofobii, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti;

berouc v úvahu návrh na jmenování Evropského prostředníka pro Romy, obsažený v Doporučení 1203 (1993) Parlamentního shromáždění Rady Evropy;

berouc v úvahu jednak závěry semináře o Romech žijících v členských státech Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), který byl touto organizací v blízké spolupráci s Radou Evropy uspořádán ve dnech 20. - 23. září 1994, a jednak pokračující spolupráci mezi OBSE a Radou Evropy na tomto poli;

vítajíc skutečnost, že v roce 1994 jmenoval generální tajemník Rady Evropy Koordinátora pro činnost Rady Evropy v oblasti romské problematiky;

berouc v úvahu práci Skupiny expertů na romskou problematiku (MG-S-ROM);

odvolávajíc se na Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy členským státům R (97) 21, o médiích a podpoře tolerance;

odvolávajíc se na ustanovení obsažená ve všeobecném politickém doporučení ECRI č. 1, které si návrhy na konkrétní a specifická opatření v rámci omezeného počtu zvláště důležitých oblastí kladlo za cíl efektivně pomoci členským státům v boji proti rasismu, xenofobii, antisemitismu a intoleranci;

jsouc hluboce přesvědčena, že Evropa je společenství sdílející totožné hodnoty, mezi které patří i důstojnost všech lidských bytostí bez rozdílu, a že úcta k této důstojnosti je základním kamenem každé demokratické společnosti;

odvolávajíc se na skutečnost, že jedním z odkazů evropské historie je povinnost mít na paměti minulost a v souvislosti s tím zůstat ostražitý a aktivně vystupovat proti jakýmkoliv projevům rasismu, xenofobie, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti;

vzdávajíc čest památce všech obětí rasové persekuce a vyhlazování během II. světové války a majíc na paměti, že značný počet Romů zahynul v důsledku těchto praktik;

zdůrazňujíc v tomto ohledu skutečnost, že Rada Evropy je ztělesněním a zároveň strážcem hodnot, na nichž byla sama založena a na základě kterých byla znovuoobnovena Evropa po hrůzách II. světové války, a mezi něž patří především ochrana a podpora lidských práv;

odvolávají se na **skutečnost**, že potírání rasismu, xenofobie, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti **tvoří nedílnou součást** ochrany a podpory lidských práv, dále že tato práva jsou univerzální a **nedělitelná**, a že **oprávnění** požívat tato práva mají všechny lidské bytosti bez rozdílu;

zdůrazňují, že potírání rasismu, xenofobie, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti je **především** záležitostí ochrany práv snáze zranitelných členů společnosti;

jsouc **přesvědčena**, že při jakékoli činnosti v rámci potírání rasismu a diskriminace musí být kladen **důraz** na zlepšení situace **oběti**;

všímajíc si faktu, že Romové v celé Evropě trpí dosud **přetrvávajícími**

předsudky, že jsou **obětí** rasismu hluboce **zakořeněného** ve **společnosti**, že jsou **terčem** někdy i násilných **projevů** rasismu a nesnášenlivosti, a že jejich základní práva jsou **pravidelně** porušována či ohrožována;

všímajíc si také **skutečnosti**, že ony **přetrvávající předsudky** vůči Romům vedou k jejich diskriminaci v mnoha oblastech **společenského i hospodářského** života, a že tato diskriminace je jedním z hlavních **faktorů, způsobujících**, že mnoho Romů žije na **okraji společnosti**;

jsouc **přesvědčena**, že podpora tolerance je zárukou zachování **otevřené a pluralistické společnosti, zajišťující** pokojné soužití;

doporučuje vládám členských států Rady Evropy:

- aby podepsaly a ratifikovaly **příslušné mezinárodněprávní úmluvy** pokrývající oblast potírání rasismu, xenofobie, antisemitismu a jiné nesnášenlivosti, **zvláště pak Rámcovou úmluvu o ochraně národnostních menšin a Evropskou chartu regionálních a menšinových jazyků**;
- aby zajistily, že název **oficiálně** používaný pro **označení** dané romské komunity je v souladu s **přáním** této komunity;
- aby **při vědomí**, že Romové jsou **častou obětí projevů** rasismu a nesnášenlivosti, kladly **důraz** na efektivní implementaci ustanovení obsažených ve všeobecném politickém **doporučení ECRI č.1**, které požaduje, aby byla **přijata opatření nezbytná k zajištění** stavu, kdy trestní, občanské i správní právo **výslovně a cíleně čelí** rasismu, xenofobii, antisemitismu a jiné intoleranci;
- aby zajistily, že diskriminace jako taková, **stejně jako jiné diskriminační** praktiky, budou potírány pomocí odpovídající legislativy, a aby za tímto **účelem** zavedly v rámci **občanského práva** specifická ustanovení, **především v oblasti zaměstnávání, bydlení a vzdělávání**;
- aby jakoukoli diskriminaci ze strany **správních orgánů** při výkonu jejich pravomocí prohlásily za **nezákonnou**;
- aby zajistily poskytnutí odpovídající právní pomoci **těm Romům, kteří se stali obětí** diskriminace a **přejí si zahájit soudní či správní řízení**;
- aby **prostřednictvím** vhodných **opatření** zajistily **spravedlnost úplným a včasným** přezkoumáním případů porušení základních lidských práv Romů;

- aby zajistily, a zároveň to daly na vědomí veřejnosti, že trestné činy spáchané na Romech v žádném případě nepodléhají beztrestnosti;
- aby za účelem posílení kulturního porozumění a šíření povědomí o předsudcích zahájily a podporovaly specifické programy určené osobám, které se na všech úrovních a v různých složkách státního aparátu podílejí na výkonu spravedlnosti;
- aby podpořily rozvoj vhodných mechanismů určených pro dialog mezi policií, místními orgány státní správy a samosprávou a romskou komunitou;
- aby podpořily šíření povědomí mezi novináři pracujícími v audiovizuální oblasti i v tisku o jejich zvláštní zodpovědnosti, spočívající v tom, že při výkonu svého povolání nebudou rozšiřovat předsudky a zvláště nebudou podávat zprávy o skutcích, na nichž se shodou okolností podílel příslušník romské komunity, způsobem, obviňujícím romskou komunitu jako celek;
- aby učinily nezbytná opatření a zajistily, že pravidla týkající se otázky *de iure* a *de facto* přístupu k občanství a práva na azyl budou upravena a aplikována takovým způsobem, že nemohou vést k diskriminaci Romů;
- aby zajistily, že problematika týkající se nomádského způsobu života uvnitř hranic země, a zvláště předpisy upravující bydlení a plány na výstavbu měst jsou řešeny způsobem, který nenarušuje způsob života lidí, jichž se dotýkají;
- aby s důrazem na partnerství založeném na rovnosti rozvinuly prostřednictvím celostátních, oblastních i místních orgánů státní správy a samospráv ty mechanismy, které podporují aktivní roli a účast romských komunit v rozhodovacím procesu;
- aby učinily zvláštní opatření a podpořily výukové programy pro Romy, jejichž prostřednictvím bude zajištěna dokonalá znalost a následná realizace práv Romů v rámci právního systému;
- aby věnovaly zvláštní pozornost situaci romských žen, které jsou často subjektem dvojnásobné diskriminace - jednak jako ženy a jednak jako příslušnice romského etnika;
- aby rázně potíraly všechny formy segregace romských dětí ve školních zařízeních a aby zajistily efektivní realizaci práva na rovný přístup ke vzdělání;
- aby do učebních osnov škol všech stupňů zavedly informace o historii a kultuře Romů a zároveň zabezpečily podobně zaměřené výukové programy pro učitele;
- aby podporovaly činnost nevládních organizací, které hrají důležitou roli při potírání rasismu a nesnášenlivosti vůči Romům a které Romům poskytují potřebnou právní pomoc;
- aby za účelem posilování občanské společnosti povzbudily romské organizace k aktivitě;
- aby v zájmu pokojného soužití a také ochrany a posílení otevřené a pluralistické společnosti přijaly a rozvíjely opatření směřující k budování důvěry mezi Romy a ostatním obyvatelstvem.

